

Terrænpleje til gavn for mennesker, vildt og natur

To sønderjyske landmænd arbejder løbende med terrænpleje. Det sker i samarbejde med Skovdyrkerforeningen Syd og skovfoged Jens Venø Kjellerup.

Midt mellem Haderslev og Christiansfeld i den nordøstlige del af Sønderjylland, ligger to landbrugsbedrifter, hvor terrænplejen er sat i system. Gårdejerne, 64-årige Knud Sejer Sørensen og hans 53-årige nabo, Johnny Peter Nielsen, kan slet ikke skjule deres begejstring for naturen og for vildtet, der færdes i den.

Selvom de tilsammen har næsten 670 hektar landbrugsjord fordelt på en række gårde på egnen, som de lever af, så spiller terrænpleje en væsentlig rolle for begge landmænd, der også er ivrige jægere. Naboerne er enige om, at terrænplejen er berigende for dem begge. Og det, at se landskabet ændre form til det bedre for både dyr og mennesker, er en stor motivationsfaktor for dem.

I den forgangne vinter har Skovdyrkerforeningen Syd og skovfoged Jens Venø Kjellerup i samarbejde med

gårdejerne og en skoventreprenør iværksat et større terrænplejeprojekt, som nu begynder at tage form.

Midlerne

Gamle tjørnehegn, der adskiller markerne, er blevet skåret ned og vil i fremtiden give bedre dækning samt bedre fødemuligheder for vildtet.

Der er tyndet remiser, etableret skovbryn og anlagt lysninger i de omkringliggende småskove, og i den kommende tid skal der knuses stød, sås kløvergræs og nyplantes sitkagran i skovene, der overvejende er løvskove.

- Efter orkanen i 1999 har plantning af løvtræer været god latin. Men ligesom vi før orkanen ofte var lidt ensporede i vores beplantning, dengang bare med nåletræ, så ønsker vi i dag en varieret skov, og derfor indgår sitkagran i vores nyplantninger her i løvskoven, forklarer skovfoged Jens Venø Kjellerup. Fordelen ved gran er, at de yder god dækning, også i vinterhalvåret hvor løvskoven er meget åben.

For vildt og mennesker

Alt sammen sker primært med henblik på at få skabt et smukt kulturlandskab og bedre vilkår for vildtet. Eksempelvis er både råvildt og dåvildt glade for at søge dækning i nåletræstyknings, mens småvildt som f.eks. harer tilgodeses i de nedskårne hegn, i remiserne samt de lysninger og skovbryn, det efter Skovloven er blevet tilladt at etablere inde i skovene.

- Det er vigtigt at huske på, at naturen ikke er værd at færdes i, hvis man ikke kan komme rundt i den, pointerer Knud Sejer Sørensen.

- Men det er samtidig vigtigt at huske på, at naturen ikke er værd at færdes i, hvis man ikke selv kan komme rundt i den. Derfor bruger vi tid på at planlægge, hvad vi vil med naturen.

- Vi fornyer skov og hegn, nyplanter og sår med henblik på, at vi mennesker også skal have en oplevelse ud af det. Selvfølgelig samtidig med at vi tilgodeser vildtet, forklarer Knud Sejer Sørensen og Johnny Peter Nielsen.

Beskåret kilometervis af hegn

Foreløbig er der beskåret omkring tre km hegn langs markerne. Til august skal yderligere 2-3 km hegn beskæres sammen med yderligere udtynding i 5-7 remiser. Og inde i skovene, er der allerede flere steder skabt nye lysninger og skovbryn, som vildtet er begyndt at benytte.

- Kunsten er at skabe rum for vildtet, hvor solen kan nå ned – samtidig med at den omkransende bevoksning skaber læ. På den måde kan vildtet opholde sig varmt og trygt og samtidig bruge et minimum af kalorier, fordi de står varmt og i læ, forklarer skovfoged Jens Venø Kjellerup.

Øger ejendomsværdien

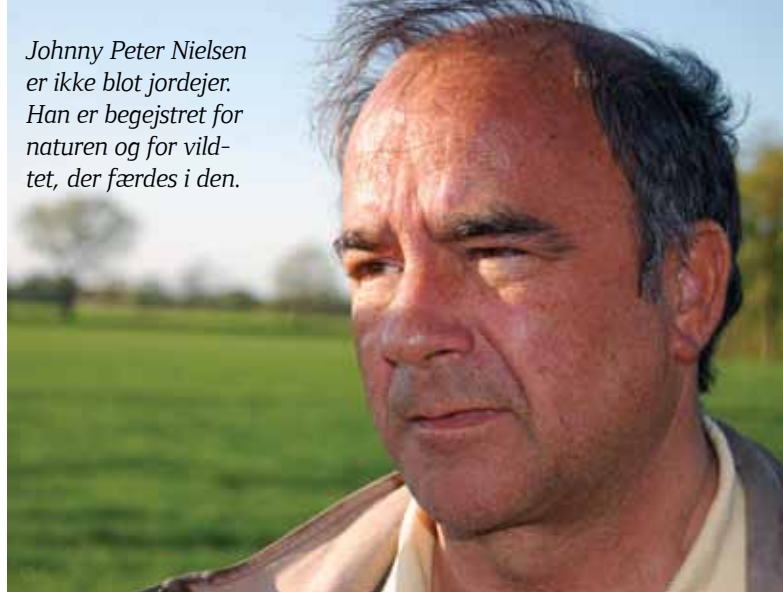
Knud Sejer Sørensen gør samtidig opmærksom på, at arbejdet med terrænpleje også øger herlighedsværdien på hans ejendom.

- Og det er jo noget, der får stor betydning den dag, ejendommen skal sælges. Ingen tvivl om det. - Her og nu handler det dog om den kortsigtede glæde ved at skabe naturværdier. Den del af naturplejen, der rækker langt frem i tiden, er jo ikke noget, vi selv kommer til at opleve i vores tid, bemærker Knud Sejer Sørensen.

Flisen betaler

Projektet hos Knud Sejer Sørensen og Johnny Peter Nielsen skal betales gennem salg af flis fra ryddet hegn og skov. Med de nuværende energipriser kan projektet sandsynligvis gå i nul for landmændene. Et terrænpleje-

Johnny Peter Nielsen er ikke blot jordejer. Han er begejstret for naturen og for vildtet, der færdes i den.

projekt behøver derfor ikke koste landmanden store summer. Faktisk kan et projekt, som det Skovdyrkerforeningen Syd gennemfører hos Knud Sejer Sørensen og Johnny Peter Nielsen, vise sig at være omkostningsneutralt for de to landmænd.

- Årsagen er, at de mange rummeter træ, hegn og kvas, der er samlet sammen gennem vintermånederne, hvor vi har arbejdet på projektet, nu skal hugges til flis. Og salget af flisen kan, med de nuværende energipriser, sandsynligvis bære projektet økonomisk, forklarer skovfoged Jens Venø Kjellerup.

Et enormt potentiale

Han pointerer samtidig, at selvom projektet mellem Haderslev og Christiansfeld er et pilotprojekt for Skovdyrkerforeningen, så vil mange flere landmænd kunne lave lignende projekter.

- Potentialet er enormt. Og der vil være rigtig mange landmænd, der kan skabe store landskabsmæssige forandringer for stort set ingen penge. Selvfølgelig skal der investeres tid. Og der skal efterfølgende vedligeholdes de steder, hvor det er påkrævet.

- Men i store træk vil vi mange steder kunne lave projekter, som er omkostningsneutrale for den enkelte lodsejer. Der ligger således store værdier gemt ude i de mange småskove og hegn, der omkranser betydelige dele af den danske agerjord. Særligt når naboer samar-

bejder og koordinerer arbejdet, kan der spares på opstartsomkostningerne, og derved forbedres projektøkonomien for den enkelte.

- Og projektet her i Sønderjylland har givet os nyttig viden og en erfaring, der har vist os, at vi kan håndtere sådanne projekter både praktisk og økonomisk, siger skovfoged Jens Venø Kjellerup.

Økonomien er væsentlig

Og også gårdejerne er tilfredse. - For os er det selvfølgelig væsentligt, at der er balance i økonomien. For selvom vi begge går meget op i naturpleje, og selvom vi også gerne bidrager med arbejdsindsats, maskiner, dieselolie osv., så er det vigtigt, at økonomien overordnet set går i nul. Og det ser sådan ud i det her projekt, siger Knud Sejer Sørensen og Johnny Peter Nielsen.

- Man kan sige, at vi kan tåle en nul-omkostning, som samtidig kan forbedre biotopen. Og her er kunsten at få hegn, kvas og træ til at betale.

At det ser ud til at lykkes, er begge gårdejere enige om.

Journalist Jacob Lund Larsen

De to skovejere med skovfoged Jens Venø Kjellerup. Alle er enige om, at det træ, der er skovet, og de hegn, der er klippet, vil få naturprojektet til at gå i nul, når flisen er solgt.

Gavnligge effekter for vildtet ved rydning, tynding og beskæring

- Sollys kan komme ned til jorden
- Der bliver en bedre bundvegetation af græsser og urter
- De fleste buske og træer sætter flere nye skud (busker sig) efter beskæring og giver derefter bedre læ
- Nye friske skud fra græsser, urter, buske og træer er eftertragtet føde for vildtet